

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1. Údaje o škole

Název školy:

Křesťanské gymnázium
Kozinova 1000, 102 00 Praha 10
<http://www.krestanskegymnazium.cz>

Kontakty: 271 750 632

271 751 291

fax: 271 750 632

info@krestanskegymnazium.cz

Právní forma:

školská právnická osoba

IČO: 60 162 961

REDIZO: 600006476

IZO: 060 162 961

Založení školy: 1. září 1993

Ředitel školy:

Mgr. Ing. Božena Böhmová

Koordinátor tvorby ŠVP:

RNDr. Martina Žďárská

tel. 774 544 220

e-mail: martinazdarska@centrum.cz

Zřizovatel školy:

Arcibiskupství pražské

Hradčanské náměstí 56/16

119 02, Praha 1 - Hradčany

Kontaktní osoba:

Mgr. Monika Vagenknechtová

220 392 196

vagenknechtova@apha.cz

Vzdělávací program školy:

Osmiletý vzdělávací program
Gymnázium všeobecné

Studijní forma vzdělávání:

Denní forma vzdělávání

Motivační název vzdělávacího programu: **Škola jako cesta - ne cíl**

Školní vzdělávací program byl schválen Radou školské právnické osoby dne 28.8. 2017

Školní vzdělávací program byl projednán na pedagogické radě dne 22. 6. 2017

Školní vzdělávací program byl projednán školskou radou dne 14. 6. 2017

1.3. Platnost dokumentu

Platnost dokumentu od 1.září 2017

Č.j.:45/17

.....
Mgr.Ing.Božena Böhmová
ředitelka školy

Školní vzdělávací program byl zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Naše gymnázium bylo založeno s cílem posílit kladné hodnoty ve vzdělávání a výchově, jak je vneslo křesťanství do evropské kultury a jež jsou pro její další rozvoj nezbytné. Kvalitu výuky pokládáme za samozřejmý požadavek, ale současně stejně vysoko stavíme výchovné cíle, např. dobré vztahy, toleranci, úctu k lidem i věcem, lásku a pomoc. Jsme otevřeni všem žákům, kteří mají chuť tímto směrem kráčet, ať jsou jakéhokoliv vyznání nebo tolerantní ateisté. Svět třetího tisíciletí bude žádat soužití lidí různých ras, náboženství i názorů. Doufáme, že naše škola k tomu přispěje.

Snažíme se, aby naši absolventi byli odpovědní a sebevědomí lidé, kteří vědomě rozvíjejí svoji osobnost, aktivně budují společenství a programově pracují pro druhé.

V osmiletém gymnáziu mají první čtyři roky umožnit všestranný rozvoj vzdělávání žáků, orientaci ve všech předmětech, poznání vlastních schopností žáků a nasměrování k volbě dalšího studia. U všech žáků klademe důraz na dobré osvojení dvou jazyků. Rozvoji existenciálních kompetencí a otevírání se celistvé skutečnosti světa v její křesťanské interpretaci má napomoci povinný předmět náboženství.

Již několik let úspěšně integrujeme žáky s vadami sluchu.

2.1. Velikost školy

Ve škole se nachází počítačová pracovna, laboratoř chemie, laboratoř biologie, zeměpisu a pracovna fyziky. I mimo vyučování žáci využívají počítače a internet. Ve škole je pro žáky studovna s možností využití knihovny, internetu a další techniky, rozšířit počítačovou síť. Máme vybudovanu oratoř pro školní mše a duchovní setkávání s knězem, nebo se zde žáci mohou setkávat navzájem.

Škola se nachází v pronajatých prostorách, které patří Základní škole Hostivař. Základní škola přímo sousedí s gymnáziem. Obě školy udržují přátelské vztahy.

Třídy, chodby, tělocvična, šatny, jídelna, kabinety, sociální zařízení a další provozní místnosti jsou na ploše 4 635m². Budova je moderní, světlá a prostorná, stojí v příjemném a zdravém prostředí staré Hostivaře, na březích Botiče, který zde tvoří meandry, a proto je tato oblast chráněna. Udržovat ji pomáhají i naši žáci, kteří spolupracují s ekologickým centrem v Toulcově dvoře. Milovníci zvířat v něm najdou uplatnění a pestrý vzdělávací i zábavný program.

Ve škole mají žáci možnost využívat školní stravování. Máme vlastní jídelnu. Kuchyň provozuje ZŠ. Poskytuje dvě jídla denně, z nichž jedno bývá na žádost žáků bezmasé. Dále je možné kupovat svačiny ve školní prodejně, která je otevřena od 8 do 12 hodin přímo v budově školy. V hale je nainstalován nápojový automat.

Škola má vlastní tělocvičny a vyhovující školní hřiště.

U školy je pěkné víceúčelové hřiště s umělým povrchem. Na školním pozemku je U - rampa, kterou žáci s oblibou využívají i v poledních přestávkách.

Škola nabízí žákům po vyučování různorodou nabídku kroužků (dramatický, sportovní, hudební, jazykové...).

2.2. Charakteristika pedagogického sboru

Výuka je zabezpečena kvalifikovanými a aprobovanými středoškolskými učiteli, výuka konverzací v anglickém, francouzské i německém jazyku je zabezpečena dle možností i rodilými mluvčími. Na škole působí školní kaplan a dále výchovný poradce se speciálním psychologickým výcvikem.

Školní kaplan slouží pro zájemce 1x týdně mši svatou ve školní kapli, některé třídy vyučuje náboženství, je k dispozici pro duchovní rozhovory, zúčastňuje se adaptačních výjezdů primánů a vede duchovní obnovy.

Výchovný poradce má pravidelné konzultační hodiny, ale v případě potřeby je k dispozici žákům, rodičům a učitelům dle dohody.

Škola velmi úzce spolupracuje s odborníky z Křesťanské pedagogicko-psychologické poradny.

2.3. Dlouhodobé projekty

Výuka cizích jazyků:

Anglický jazyk:

V rámci výuky pořádáme pobytové zájezdy do Velké Británie s výukou. Žáci jsou ubytováni v rodinách a aktivně procvičují získané znalosti.

Každoročně s žáky navštěvujeme divadelní představení zaměřené na výuku jazyka.

Ve škole nabízíme kroužky anglického jazyka.

Francouzský jazyk:

Pravidelné studentské výměny.

Na škole působí vždy francouzský lektor.

Žáci se každý rok zúčastňují olympiády ve francouzském jazyce a pravidelně navštěvují francouzský institut (knihovna, kinosál – promítání filmů, výstavy).

Německý jazyk

V rámci výměny navštěvují naši žáci gymnázium v Mendenu v Německu a němečtí žáci pobývají týden v Praze.

Přírodopis

Projekt „Krajina za školou“ - A jak nám můžete pomoci

Projekt Pražská veverka

Spolupráce s KEV (Klub ekologické výchovy) - KG je kolektivním členem

Spolupráce s ekocentrem Toulcův dvůr

Spoluúčasť v projektech ekocentra TEREZA

Účasť v ekologické olympiádě a dalších ekologicky zaměřených soutěžích

Spolupráce s dalšími ekocentry (Podhoubí, Ekola, Sever apod.)

Organizace školního Dne Země

Každoroční ekokurs kvarty

Víkendový ekokurs pro učitele a další zájemce v Krkonoších (EC SEVER)

Poznávací ekologické exkurse (JE Temelín, čistírny odpadních vod, chráněná území atd.)

Podpora stanice handicapovaných živočichů

Odborné přednášky

Sběrové akce 3-4x ročně (sběr papíru, hliníku, víček)

Pravidelná školení pro koordinátora ekologické výchovy i další pedagogy

Zeměpis

Projekt „Krajina za školou“ - A jak nám můžete pomoci

Český jazyk a literatura

Klub mladého diváka

Klub mladého čtenáře

Soutěže a olympiády, kterých se naše škola úspěšně účastnila a účastní

Literární soutěže

Soutěž vyhlášená Památkem Terezín

Olympiáda v anglickém jazyce

Olympiáda v německém jazyce

Olympiáda ve francouzském jazyce

Olympiáda v českém jazyce

Matematická olympiáda

Matematický klokan

Přírodovědný klokan

Pythagoriáda

Pikomat

Matematická soutěž „MaSo“

Náboj

Zeměpisná olympiáda

Biologická olympiáda

Botanická soutěž pro středoškoláky

Ekologická olympiáda

Chemická olympiáda

Středoškolská odborná činnost

Výtvarné soutěže

MŠMT udělen titul Škola pro udržitelný rozvoj II. stupně

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP

3.1. Zaměření školy

Škola jako cesta – ne cíl

„Ruka pilných bude vládnout, kdežto zahálka vede do poroby.“

(Příslaví 12, 24)

Hlavním cílem a posláním školy obecně je poskytovat vzdělávání. Vzděláváním rozumíme pomoc ve vývoji od dítěte k dospělému člověku 21. století. Tato pomoc se týká tří oblastí:

1. **budování osobnosti**, tj. samostatného, tvořivého, radostného a zodpovědného člověka se zdravou sebedůvěrou, který ví, kdo je, co chce a kam kráčí, a který staví na křesťanských základech (vztah k Bohu a k druhému člověku)
2. **schopnosti být aktivním členem společnosti**, tj. vyznat se ve společnosti a aktivně vytvářet společenství
3. **schopnosti se ve společnosti specificky nebo profesně uplatnit**

Úkolem našeho gymnázia je poskytovat středoškolské všeobecné vzdělávání, připravit absolventy pro smysluplný život v dynamicky se měnící globální technické společnosti 21.století a přivést je na budoucí profesní dráhu tj. především k dalšímu studiu na všech typech vysokých a vyšších odborných škol.

3.2. Profil absolventa

Radostný, odpovědný, vzdělaný, zdravě sebevědomý a kultivovaný mladý člověk, který vědomě rozvíjí svoji osobnost, aktivně buduje společenství, svým dílem programově pracuje pro druhé a přispívá k rozvoji společnosti.

3.3. Organizace přijímacího řízení

Křesťanské gymnázium se při přijímání žáků řídí platnými zákony ČR a vyhláškami MŠMT České republiky. Přijímací řízení se řídí § 59 – 61 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění zákona č. 178/2016 Sb. v platném znění. Součástí přijímacího řízení je jednak jednotná státní přijímací zkouška, jednak školní přijímací zkouška.

3.4. Organizace maturitní zkoušky

Maturitní zkouška probíhá v souladu se zákonem 561/2004 Sb. v platném znění.

3.5. Výchovné a vzdělávací strategie

Dlouhodobé projekty, granty, mezinárodní spolupráce, projektová činnost, exkurze, návštěva koncertů, divadel a výstav, konverzační soutěže a olympiády, moderní metody výuky.

Kompetence k učení

- kladení důrazu na moderní metody výuky
- vytváření podmínek k prožití úspěchu v samostatných a kolektivních činnostech a nácvik k překonávání neúspěchu a stanovování si nových cílů.
- podněcování žáka k pozitivnímu zájmu o učení
- žák dokáže efektivně vyhledávat a třídit informace, účinně užívá termínů, znaků a symbolů a uvádí věci do souvislostí
- žák si během výuky propojuje získané poznatky s každodenním životem, je motivován k celoživotnímu vzdělávání
- žák usiluje o přebírání zodpovědnosti za přístup k učení a za výsledky své práce a způsoby chování
- žák je schopný kriticky zhodnotit výsledky své práce, dokáže obhájit názor, případně uznat názor druhého

Kompetence pracovní

- žáci se aktivně zapojují do projektových činností, exkurzí, účastní se divadelních představení v mateřském i cizím jazyce
- žák je motivován a podněcován k vytváření samostatných činností a aktivit (žáci pravidelně pořádají divadelní představení, benefiční koncerty, mají vlastní kapelu i pěvecký sbor, vybírají finanční prostředky na studium dětí v Indii a Ugandě – adopce na dálku)
- žáci se aktivně účastní a zapojují do projektů, které jim napomáhají v orientaci na trhu práce a výběru vhodného povolání

- žáci si volí z širokého výběru volitelných předmětů a praktických cvičení, který spolu s projekty napomáhá k orientaci při volbě povolání
- spolupracujeme s AVČR, vysokými školami, s ostatními organizacemi, jako jsou ekocentrum Toulcův dvůr a ostatní ekocentra, DDM, kde se žáci aktivně účastní přednášek a soutěží, a to jak teoreticky, tak prakticky
- ve škole žáci třídí odpady, čímž se spolupodílejí na aktivní odpovědnosti za životní prostředí.

Kompetence občanské

- žáci se společně podílejí na stanovování pravidel chování, vytvářejí si vlastní třídní řády (mé povinnosti – má práva)
- pravidelně se účastní komunikačních seminářů pořádaných pedagogicko-psychologickou poradnou a programu na prevenci šikany ve školách a užívání návykových látek
- adaptační výjezd v primě je zaměřen právě na komunikační dovednosti
- usilujeme o tolerantní prostředí, ve kterém žáci respektují individuální rozdíly (svoboda náboženského vyznání, odlišné zájmy, příp. sportovní výkony..)
- integrujeme žáky s vadou sluchu, žáci se učí respektovat a tolerovat své spolužáky, spolu s nimi se snažíme vytvořit rovnocenné pracovní prostředí pro všechny
- žáci podporují studium dvou dětí z Indie – projekt adopce na dálku, jsou vytvářeny takové podmínky, aby sbírka peněz pocházela z iniciativy dětí, čímž si žáci nepřímo uvědomují, že studium není ve světě samozřejmostí
- je kladen důraz na vytváření zodpovědnosti k okolí, ve kterém žáci žijí a následně k odpovědnosti za životní prostředí naší vlasti a země
- žáci jsou vedeni k plnění povinností a zodpovědnosti za své chování i mimo školu
- projektovou činností, účastí na přednáškách a seminářích, zapojováním do evropských projektů se žáci prakticky seznamují s odlišnými kulturami, čímž se snažíme působit proti xenofobii a rasismu

Kompetence sociální a personální

- žáci pracují často ve skupinách, čímž se učí vzájemné toleranci, učí se naslouchat druhým a respektovat názor druhých a společně dohodnutá pravidla
- žáci jsou vedeni k přijímání určitých rolí ve skupině a jejich střídání; společnou prezentací postupně pracují na umění se dorozumět

- žáci se zároveň učí odmítavému postoji ke všemu, co narušuje společně dohodnutá pravidla
- žáci sami formulují třídní pravidla, povinnosti a práva, na jejichž základě se postupně učí vzájemnému soužití v kolektivu,
- učí se respektovat různá náboženská vyznání, národnostní původ, kulturní pozadí
- žáci se zapojují do projektů zaměřených na přátelské vztahy mezi spolužáky, odmítání negativních jevů společnosti – šikana, drogy, alkohol, gemblerství....
- žáci na základě praktických cvičení, přednášek, projektů a výuky se snaží správně pochopit pojmy jako jsou demokracie, tolerance, láska, pravda a přátelství
- žáci jsou vedeni ke správnému vztahu k autoritám

Kompetence k řešení problémů žáků

- jsou motivováni problémovými úlohami z praktického života
- učí se tvořivému a kritickému myšlení, logickému uvažování
- jsou vedeni k vnímání, rozpoznání a pochopení problémů
- promýšlejí vhodné způsoby řešení problémů
- umí svá řešení obhájit
- umí pracovat s informacemi, které si vyhledávají z různých dostupných zdrojů, třídí je a vhodným způsobem využívají

Kompetence komunikativní

- učí se zformulovat a obhájit svůj názor, učí se naslouchat druhým a tolerovat jejich postoje
- zvládají partnerskou komunikaci mezi žáky navzájem i mezi žáky a učiteli
- učí se prezentovat výsledky své práce veřejně (aktivně se účastní akademií, beneficí, spoluorganizují majáles.)
- využívají metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím jsou vedeni ke spolupráci při vyučování (např. skupinová práce při výuce cizích jazyků, zeměpisu, dějepisu atd.)
- účastní se sportovních akcí církevních škol
- navštěvují dramatický kroužek a každoročně se účastní přehledu umělecké činnosti křesťanských škol v Odrách
- mají prostor pro velmi intenzivní, tvůrčí a přátelskou spolupráci mezi třídami

3.6. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami rozumíme osobu se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním.

Zdravotním postižením rozumíme tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami a vývojové poruchy učení nebo chování.

Zdravotním znevýhodněním rozumíme zdravotní oslabení, dlouhodobou nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání.

Sociálním znevýhodněním rozumíme rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova, postavení azylanta a účastníka řízení o udělení mezinárodní ochrany na území ČR.

Speciální vzdělávací potřeby žáků zjišťuje výlučně školské poradenské zařízení.

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami zajišťujeme na základě doporučení školského poradenského zařízení mimořádné podmínky při přijímacím řízení, při vlastním studiu i při maturitní zkoušce. Jedná se mimo jiné o:

a) v oblasti výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- při hodnocení přihlížíme k povaze postižení nebo znevýhodnění
- volba individuálního tempa a rozdělení učiva na menší celky
- při hodnocení přihlížíme k povaze postižení nebo znevýhodnění

b) v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činnosti během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena krátká přestávka

- možnost využití PC v písemných pracích
- možnost využití nahrávací, kopírovací techniky a IT techniky
- poradenskou pomoc školy žákům i rodičům, která je koordinována výchovným poradcem působícím ve škole a spolupracujícím se školním poradenským pracovištěm
- možnost úpravy ŠVP podle individuálního vzdělávacího plánu

Zodpovědné osoby:

Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem spolu s metodikem prevence.

Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školním poradenským zařízením, primárně s Křesťansko pedagogicko psychologickou poradnou v Praze 8.

3.7. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Mimořádně nadaným žákům škola vytváří jedinečné podmínky umožňující další progresivní rozvoj jejich nadání. Mimo jiné se jedná o tyto možnosti:

- studium podle individuálního vzdělávacího plánu pro žáky absolvující sportovní přípravu
- rozšíření probíraného učiva především v předmětech matematika a český jazyk
- zadávání individuálních úkolů
- zapojení do soutěží, účast nadaných studentů na konferencích, stážích apod.
- konzultace pedagogů pro nadané žáky zvláště při přípravě na soutěž nebo při zpracovávání individuálně zadaného úkolu
- dělení výuky na skupiny podle úrovně žáků (cizí jazyky)
- individuální přístup pedagogů v rámci hodiny
- zapojení studenta do vedení výukových aktivit

3.8. Začlenění průřezových témat

Celkové rozložení předmětů do jednotlivých TO

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA				
Tématický okruh	PRIMA	SEKUNDA	TERCIE	KVARTA
Ekosystémy	Z,B, VV+Z,D, VV+B	BI,D,Z, VV+B, TV, VV+Z	BI,D, VV+BI	B,D,Z,NJ
Základní podmínky života	D,Z,B, VV+Z, VV+ČJ	D,AJ,Z,B, VV+Z	D,CH,B,Z,NJ	D,AJ,B,F
Lidské aktivity a podmínky života	AJ,B,D	AJ,B,D,F	AJ,D,B,Z, TV+ZD VV+ČJ VV	CH,Z,B,NJ D,
Vztah člověka k prostředí	M,Z, VV+B,D+VV B,D,	B,D,Z,FJ,M, NJ, VV+B,	Z,B,D,CH, VV+ČJ,NJ, TV+ZD,M VV+B	Z,B,CH,D VV+ČJ,Z, M,NJ

Vysvětlivky: ZD – výchova ke zdraví

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA				
Tématický okruh	PRIMA	SEKUNDA	TERCIE	KVARTA
Osobnostní Rozvoj	Ná+VV,D,Z,Ná, M,TV B,F,ČJ+VV,OV	Ná+VV,D,Z ČJ+VV,NJ+FJ	Ná,D,Z,ČJ+VV ICT,B+Z,NJ,CH	AJ,D,ČJ+VV,M ICT,NJ,CH
Sociální Rozvoj	D,Z, ČJ+VV,M	Ná,FJ,D,Z NJ,M ČJ+VV	Ná+VV D,Z,ČJ+VV ICT,B+Z,NJ CH,M	AJ,D,ICT ČJ+VV,NJ CH,M
Morální Rozvoj	Ná+VV,D,Z, ČJ+VV B	Ná+VV,D,Z B,ČJ+VV, NJ,ČJ+VV	Ná,D,Z,NJ ICT,B+Z,CH ČJ+VV	Ná,AJ,D,Z ICT,B,NJ CH,ČJ+VV

Vysvětlivky:

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA				
Tématický okruh	PRIMA	SEKUNDA	TERCIE	KVARTA
Občanská společnost a škola	D,Z	D,NJ	D,ČJ	D,ČJ+OV
Občan, občanská společnost a stát	D	D	D,Z,NJ	D
Formy participace občanů v politickém životě	D,	D	D,NJ	D,Z,NJ
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	D		Z	D,NJ

Vysvětlivky:

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH				
Tématický okruh	PRIMA	SEKUNDA	TERCIE	KVARTA
Evropa a svět nás zajímá	AJ,D	AJ,D,FJ,NJ	D,Z,CH,FJ,NJ	BI,D,CH,NJ
Objevujeme Evropu a svět	D	AJ,D,BI,Z,NJ	AJ,D,FJ,NJ,M	FJ,D,BI,NJ,M
Jsme Evropané		D+VV,NJ,	D,Z,NJ,D+VV	D,Z,NJ

Vysvětlivky:

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA				
Tématický okruh	PRIMA	SEKUNDA	TERCIE	KVARTA
Kulturní diference	D,	AJ,NJ	NJ	FJ,NJ
Lidské vztahy	Ná,D,TV	Ná,TV,NJ	Ná,NJ	Ná,FJ,NJ
Etnický původ	D,Z+VV	Z,NJ	Z,NJ	D,NJ
Podpora multikultury	D,HV+VV,Ná,	HV+VV,NJ, Ná,	VV+ČJ,NJ, Ná	AJ,FJ,NJ Ná
Princip sociálního smíru a solidarity		NJ	NJ	Ná,Z,NJ

Vysvětlivky:

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA				
Tématické okruhy	RECEPTIVNÍCH	ČINNOSTÍ		
	PRIMA	SEKUNDA	TERCIE	KVARTA
Kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení	Z,B	Z,B,NJ	Z,B,ICT CH,NJ	Z,AJ,B, CH,ICT,NJ
Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality	ČJ	NJ	ICT,NJ	D,ICT,NJ
Stavba mediálního sdělení		Z,NJ	NJ	TV,ICT,NJ
Vnímání autora mediálního sdělení		NJ,	NJ,ICT+ČJ	NJ
Fungování a vliv médií ve společnosti		NJ,	ČJ+ICT, NJ	NJ,ICT

	PRODUKTIVNÍCH	ČINNOSTÍ		
Tvorba mediálního sdělení		B,	NJ,FJ+NJ, ICT,D,AJ, B	ICT+ČJ CH,AJ,B
Práce v realizačním týmu	M	NJ,M	ICT,NJ, AJ,M	ICT,AJ,M NJ NJ+AJ+FJ

Poznámky k průřezovým tématům:

Osobnostní a sociální výchova

Škola nemá pouze vzdělávat, ale má také žákům citlivě **pomáhat v jejich osobnostním a sociálním vývoji**. Pokud tento vývoj probíhá samovolně a živelně, je nebezpečí, že se mladí lidé, atakovaní nejrůznějšími lákadly současné civilizace, nedokáží orientovat. Škola má program zaměřený na osobnostní a sociální rozvoj žáků a na výcvik v sociálně komunikačních dovednostech. Program obsahuje aktivity k vytváření pozitivního klimatu ve třídách a v celé škole, k vytvoření klimatu důvěry a bezpečí.

Cílem programu je nejen všestranný rozvoj osobnosti žáka, ale také prevence vzniku problémů spojených se sociálně patologickými jevy jako je násilí, šikanování, vandalismus, delikvence, užívání návykových látek, patologické hráčství, xenofobie, rasismus, intolerance aj. Jejich prevence vyžaduje nejen systémový přístup a komplexnost, ale především aktivní úsilí a spolupráci celého pedagogického sboru při zavádění programu do každodenního života školy. Nejdůležitějšími osobami jsou: ředitel školy, jakožto garant všeho, co se ve škole podniká, výchovný poradce zaměřený na individuální kontakt při výukových a výchovných problémech, školní metodik prevence, který vytváří rámec preventivního programu, koordinuje jednotlivé aktivity a spolupracuje se všemi zúčastněnými, a především třídní učitel, který má možnost nejintenzivnějšího a nejsoustavnějšího kontaktu s žáky. Vzhledem ke složitosti a odborné náročnosti programu je žádoucí, aby škola a také každá třída spolupracovala i s jinými subjekty. Je to především pedagogicko-psychologická poradna, která nabízí konkrétní formy spolupráce v jednotlivých třídách, např. v oblasti seznamovacích pobytů, sociometrických šetření aj. Spolupracujícími subjekty mohou být také organizace nabízející ucelené programy, např. prevence závislostí.

Témata OSV

♦ Oblast **osobnostních** kompetencí

- Sebepoznání a tvorba vyrovnaného sebepojetí
- Zdokonalení základních kognitivních funkcí
- Seberegulace a organizace vlastního života
- Psychohygienu
- Kreativita v každodenním životě

♦ Oblast **sociálních** kompetencí

- Poznávání lidí
- Tvorba mezilidských vztahů
- Komunikace
- Spolupráce a soutěžení

♦ Oblast **morálních** kompetencí, hodnot a morálky

- Hodnoty, postoje, mravní vlastnosti člověka; prosociálnost; etika všedního dne
- Řešení problémů, rozhodovací dovednosti v situacích se sociálně etickým potenciálem

Doplňková oblast:

♦ Oblast osobnostně sociálních kompetencí aplikovaných na určité role a situace

- Já a jiní lidé v mých životních situacích
- Já a mé sociální role

Včlenění OSV do pedagogické práce školy

1. Včlenění témat OSV do práce školy v samostatných časových blocích
(projekty, cílené programy, třídnické hodiny, sportovní a kulturní akce v rámci školy)
2. Včlenění témat OSV do jiných předmětů
(kroskurikulární přístup, integrace obsahů a metod předmětů a OSV)
3. Využití potenciálu témat OSV v běžných školních situacích
(reflexe témat OSV v jakýchkoliv školních situacích)
4. Uplatnění témat OSV prostřednictvím třídních učitelů a efektivního chování a jednání všech učitelů
(učitel jako model jednání a jako osoba pěstující dobré vztahy)

Jak OSV probíhá ?

1. prakticky

Je založena na tom, že

■ žáci se s konkrétními tématy (moje já; zvládání různých situací; spolupráce v mém životě; naše vzájemné vztahy atd.) setkávají v praktických situacích, v nichž sami jednají, myslí, prožívají atd.

Tyto situace buď vznikají přirozeně nebo jsou pedagogicky navozené.

Jde tu o žákovu **zkušenost** v oblasti výše uvedených témat.

2. osobně

Jde o to, aby

■ tuto zkušenost měl šanci nabývat každý žák

■ tato zkušenost byla zhodnocena ve vztahu k jeho vlastnímu životu.

K tomu slouží zejména tzv. **reflexe**, tedy rozebírání v situacích nabyté zkušenosti.

3. má **provázející** charakter

To znamená, že

■ učitel vytváří podmínky pro nabývání pozitivních osobnostních rysů, efektivních sociálních dovedností a morálně hodnotných postojů,

■ ale respektuje při tom žákova osobnostní specifika.

Klade žákům otázky, na které si hledají odpovědi především oni sami a vede je k efektivnímu **výběru** vlastních hodnot, vlastního chování atd.

OSV- prima

1. Vyučovací předmět Osobnostní a sociální výchova

1 hodina týdně

Důraz je kladen na poznávání spolužáků, sebepoznání, rozvoj komunikace, kreativity.

1. adaptační (seznamovací) pobyt

4 dny

Vzájemné seznámení a poznávání, utváření pozitivních vztahů ve třídě

2. cílený program primární prevence (ve spolupráci s KPPP)

4 hodiny

Posilování pozitivních životních hodnot a postojů

Utváření kladného sebepřijetí, sebeprezentace, sebepoznání

Utváření pozitivních vztahů ve třídě

- 3. cílený program Jak se učit na gymnáziu (ve spolupráci s KPPP) 2 hodiny**
Dovednost poznávat a učit se
- 4. předvánoční třídní hodina s tř. učitelem 2 hodiny**
Vzájemné naslouchání a sdílení
- 5. cílený program S tebou a o tobě 2 hodiny**
Změny v pubertě
- 6. sociometrie třídy jako východisko další práce třídního učitele se třídou 2 hodiny**
Mapování vztahů ve třídě
- 7. program primární prevence (ve spolupráci s KPPP) 4 hodiny**
Prevence šikanování – posilování pozitivních vztahů ve třídě
Posilování komunikačních dovedností
(efektivní práce s výsledky sociometrie)
- 8. společný výlet – délka podle uvážení tř.učitele**
Sdílení společných zážitků, nové poznatky, komunikace
- 9. třídní hodiny – disponibilně během školního roku dle uvážení tř.učitele**

OSV – sekunda

- 1. program primární prevence (ve spolupráci s KPPP) 4 hodiny**
Prevence zneužívání návykových látek – reflexe zkušeností,
ujasnění postoje, dovednost odmítat, schopnost vnímat následky
závislostí
- 2. program primární prevence (ve spolupráci s KPPP) 4 hodiny**
Posilování pozitivních mezilidských vztahů
Vztah rodičů a dětí
- 3. společný výlet – námět podle uvážení tř.učitele**
- 4. třídní hodiny – disponibilně během školního roku dle uvážení tř.učitele (asi 5krát)**

OSV – tercie

- 1. program primární prevence (ve spolupráci s KPPP) 4 hodiny**
Vztahy mezi chlapci a děvčaty, zamilovanost a láska
- 2. program primární prevence (ve spolupráci s KPPP) 4 hodiny**
Zdravý životní styl, využití volného času

3. sociometrie třídy jako východisko další práce třídního učitele se třídou **2 hodiny**

Mapování vztahů ve třídě

4 seminář O škodlivosti kouření (projekt České koalice proti tabáku) **2 hodiny**

5. program primární prevence ve spolupráci s Policií hl. m. Prahy

Prevence drog

6. společný výlet – námět podle uvážení tř.učitele

7. třídní hodiny – disponibilně během školního roku dle uvážení tř.učitele (asi 5krát)

OSV – kvarta

1. program primární prevence (ve spolupráci s KPPP) **4 hodiny**

Posilování pozitivní hodnotové orientace

Prevence rizikového sexuálního chování

2. seminář O zodpovědném partnerství a rodičovství **2 hodiny**

(ve spolupráci s Poradnou ochrany nenarozeného života)

3. program primární prevence (ve spolupráci s KPPP) **4 hodiny**

Prevence rasistických a xenofobních postojů

4. cílený program Nebezpečné jevy spojené s používáním internetu a mobilních telefonů

(projekt E-BEZPEČÍ)

5. společný výlet – námět podle uvážení tř.učitele

6. třídní hodiny – disponibilně během školního roku dle uvážení tř.učitele (asi 5krát)

Poznámky:

Programy primární prevence probíhají v každé třídě dvakrát za rok, vždy v listopadu a březnu.

Třídní hodiny – viz následující vysvětlení:

Třídní hodiny jako nová forma práce se třídou

Komplexní formou práce se třídou jsou **třídní setkávání**. Třídní setkávání neslouží k vyřizování omluvenek a organizačních záležitostí. Prostřednictvím třídních setkávání třídní učitel promyšleně pracuje se třídou jakožto sociální skupinou tak, aby předcházel nežádoucím jevům ve třídě nebo řešil vzniklé problémy. Smyslem těchto setkávání je zlepšovat komunikaci mezi žáky i mezi učitelem a žáky, poskytovat prostor pro vyjádření vlastních

názorů i k vyslechnutí spolužáků, umožňovat aktivní podíl žáků na dění ve třídě a pozitivně ovlivňovat klima třídy.

Třídní učitel jednak tím, že nabízí podporu, ochranu, porozumění, posiluje sebevědomí, nedovolí nevhodné chování a užívání hrubých výrazů a svým postojem zabraňuje vytváření nevhodných norem, a jednak ovlivňováním sociálního dění ve třídě, může významně přispívat k vytváření optimálního klimatu ve třídě. Optimální třídní klima je takové, které přiblíží hodnoty, normy a výchovné cíle školy jakožto společenské instituce a hodnoty a názory třídy jako neformální skupiny považuje za významné činitele tvorby klimatu třídy vyvážení dvou protikladných dimenzí sociability – spolupráce a soutěživosti.

Podíl učitele na vytváření pozitivního klimatu třídy

Zatímco klima vzniklé z živelně se vyvíjející dynamiky třídy může být zdrojem vzniku sociálně patologických jevů, promyšleným a soustavným vedením může třídní učitel spoluvytvářet pozitivní klima třídy. Pozitivní klima třídy zpětně ovlivňuje individuální i skupinové chování žáků, a tím ovlivňuje i jejich školní výkony, a působí na jejich osobnostní a sociální rozvoj. Pozitivní a bezpečné klima třídy umožňuje žákům uspokojovat své sociální a citové potřeby, rozvíjet své schopnosti komunikace, učit se spolupracovat a pomáhat, ale také se zdravě prosazovat, podřizovat se i organizovat a vést, uplatňovat své nápady i přijímat názory jiných, zvládat konfliktní situace. Pozitivní klima třídy umožňuje uvědomovat si a poznávat sám sebe, vytvářet si vztah k sobě i druhým.

Formy práce se třídou

Učitel ovlivňuje sociální dění ve třídě ze dvou důvodů. Prvním důvodem je předcházení nežádoucím jevům a druhým důvodem je náprava vzniklých problémů v sociálním soužití třídy. Způsoby, jak třídu ovlivňuje, jsou různé. Nejběžnější jsou **verbální intervence** různé intenzity, jako je příkaz, zákaz, pobídka, rada, návrh, vysvětlování, komentování, rozhovor, diskuse. Dalším způsobem ovlivňování sociálního soužití třídy jsou různé **formy organizace práce**, např. formou skupinového vyučování, formou společné práce na projektu, formou školních akcí. Další formou jsou různé **psychosociální hry a techniky**. Velmi účinnou formou ovlivňování sociálního dění je **spolupráce učitele se špičkou třídy**, jakožto přirozenými vrstevnickými autoritami, neboť s jejich pomocí může účinně ovlivňovat ostatní žáky. Předpokladem úspěšného využívání posledních třech jmenovaných je však učitelův vhled do hierarchie a dynamiky vztahů ve třídě (např. na základě výsledků sociometrie).